

November 2017

Hjælp til transport

Hovedkonklusioner fra undersøgelse af kommunernes tilbud om hjælp til transport til mennesker med en demenssygdom

Mennesker med en demenssygdom har brug for hjælp til transport. Sygdommen angriber hjernen og evnen til at orientere sig. Derfor kan mange mennesker med demenssygdom ikke selv transportere sig eller benytte offentlige transportmidler. De har brug for hjælp, hvis de skal besøge familie eller deltage i andre private aktiviteter uden for hjemmets fire vægge.

Hjælp til transport står derfor højt på ønskelisten hos familier, der er berørt af demenssygdom i hverdagen. Alzheimerforeningens Tænk tank, der består af mennesker med demenssygdom og pårørende, har flere gange - senest i oktober 2017 - peget på netop hjælp til transport som en vigtig forudsætning, hvis en kommune skal kunne kalde sig demensvenlig.

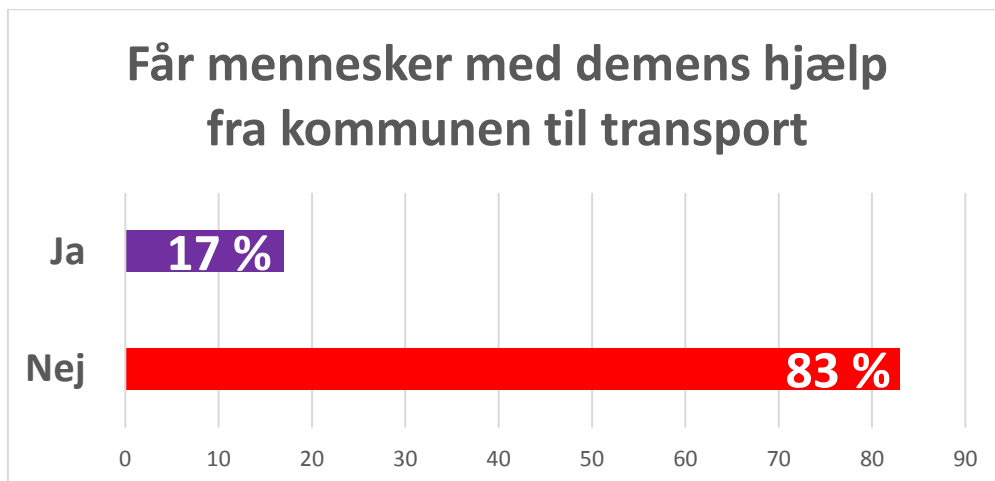
"Vi ønsker, at mennesker med demens bliver ligestillet i serviceloven med mennesker med fysiske handicap således, at vi har mulighed for at benytte Flextrafik til at deltage i sociale aktiviteter, besøge familie og venner og være aktive deltagere i samfundslivet på lige vilkår med andre borgere. Vi mener, det er en menneskeret – også for mennesker med demens."

Men hvordan står det til i virkeligheden, hvis man spørger personer med demens? Får de hjælp til transport? Og hvad siger kommunerne selv, hvis man tjekker deres hjemmeside eller spørger kommunens demenskonsulenter?

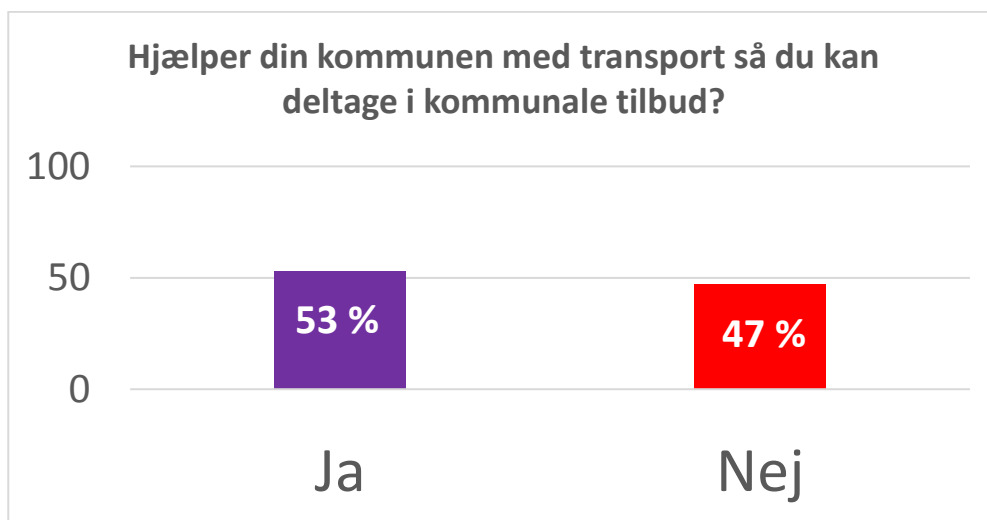
Alzheimerforeningen har undersøgt om – og i givet fald hvordan – landets kommuner hjælper mennesker med demenssygdom med transport. Undersøgelsen handler om individuel kørsel på samme vilkår som mennesker med et fysisk handicap. Det vil sige hjælp til transport til fx familiefødselsdage eller andre private arrangementer. Transport til kommunens dagscenter, fysioterapi eller sygehus er ikke en del af denne undersøgelse. Undersøgelsen er gennemført i efteråret 2017, og består af tre dele:

1. En spørgeskemaundersøgelse blandt knapt 2.300 personer med demens og deres familier.
2. En analyse af kommunernes hjemmesider.
3. En telefonrundspørge til kommunernes demenskonsulenter.

1. Hvad siger mennesker med en demenssygdom og deres familier

Kilde: Alzheimerforeningen, 2017. N= 1.537. Følgende konkrete spørgsmål: Har din kommune tilbudt hjælp til transport, således at personen med demens kan deltage i private arrangementer (f.eks. familiefødselsdage) eller aktiviteter (sports- og fritidsaktiviteter, udflugter og andre aktiviteter arrangeret af Alzheimerforeningen, Ældre Sagen eller andre foreninger)? OBS! Spørgsmålet omhandler ikke transport til læge, hospital og lign.

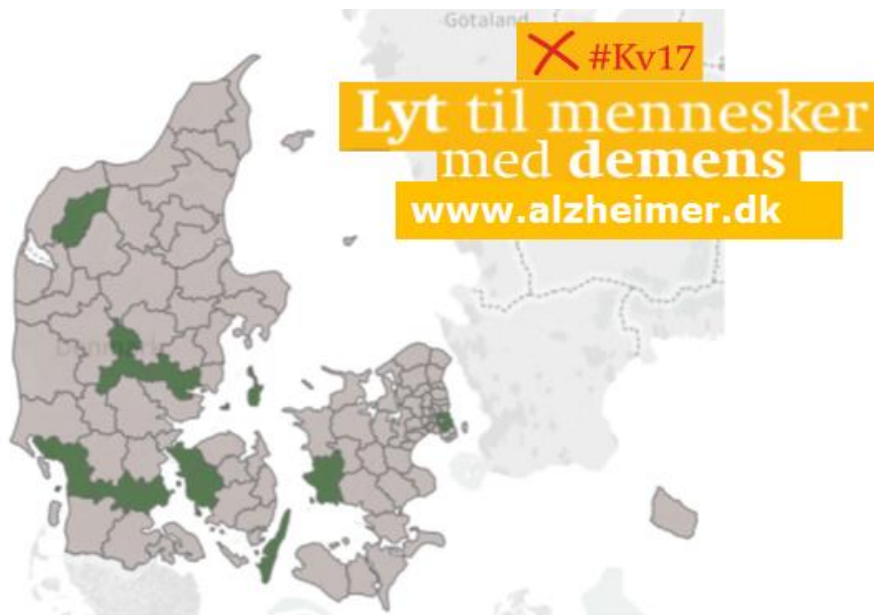
Kilde: Alzheimerforeningen, 2017. N= 1.468. Følgende konkrete spørgsmål: Har din kommune tilbudt hjælp til transport, således at personen med demens kan deltage i kommunale tilbud (dagcenter, daghjem, aktivitetscenter, fysioterapi og lign.)?

2. Hvilke informationer om hjælp til transport findes på kommunernes hjemmesider?

- **Kun én kommune** – nemlig Horsens – har i en kvalitetsstandard om Servicelovens §117 om hjælp til individuel transport specifikt nævnt, at mennesker med en demenssygdom er omfattet af kommunens tilbud.
- **Kun syv kommuner** – Bornholm, Esbjerg, Halsnæs, Horsens, Lyngby-Taarbæk, Odense og Viborg – har en offentliggjort kvalitetsstandard om §117, der ikke på forhånd udelukker mennesker med en demenssygdom.
- Flere af de syv kommuners kvalitetsstandarder er forældede - Viborg Kommunes er således næsten 10 år gammel – eller giver kun stærkt begrænset mulighed for hjælp til transport. For eksempel gøres tilbuddet i Lyngby-Taarbæk Kommune afhængigt af, om der er pårørende, der kan hjælpe eller ej.

Kilde: Alzheimerforeningen, 2017. Alle 98 kommuners hjemmesider er undersøgt, både via søgefunktion og menufunktion. Alle relevante kvalitetstandarde eller tilsvarende er downloadet og analyseret. Undersøgelsen er foretaget i september og oktober 2017.

3. Hvilken hjælp til transport kan kommunens demenskonsulenter oplyse om?

- **Kun 9 kommuner** kan ifølge den kommunale demenskonsulent hjælpe med individuel transport til mennesker med en demenssygdom – nemlig Assens, Esbjerg, Haderslev, Ikast-Brandø, Langeland, Middelfart, Morsø, Samsø og Slagelse. (Horsens er dog medtaget på kortet fordi personer med demens eksplicit er nævnt i kommunens kvalitetsstandard. Københavns Kommune er også medtaget på kortet, da kommunen efter undersøgelsen er afsluttet, har oplyst at mennesker med demenssygdom nu kan få hjælp til individuel transport.
- Der er **kun en enkelt kommune** – Esbjerg - hvor der er sammenfald mellem kvalitetsstandardens oplysninger og demenskonsulentens oplysninger om hjælp til transport for mennesker med en demenssygdom.

- Ikast-Brande og Haderslev benytter §11 i Lov om Trafikselskaber
- Morsø oplyser at kun pensionister kan søge om hjælp til transport – dvs. at personer med demenssygdom under 65 år ikke kan få hjælp transport i Morsø Kommune.
- Assens, Langeland og Middelfart oplyser at hjælp til transport til mennesker med en demenssygdom først er blevet vedtaget eller indført i efteråret 2017.

Alzheimerforeningen gennemførte en tilsvarende rundspørge i 2012. Dengang kom der svar fra 97 kommuner og kun seks kommuner oplyste, at mennesker med en demenssygdom kunne få hjælp til individuel transport.

Kilde: Alzheimerforeningen, 2017. Alle 98 kommunerne dr. blevet kontaktet telefonisk. Det er lykkedes at få svar fra 89 kommuner. Telefonrundspørgen er foretaget i september og oktober 2017.

NB: Det har været meget svært at fremskaffe de nødvendige informationer fra kommunerne. Det kan derfor ikke udelukkes, at Alzheimerforeningen ikke har kunnet finde relevante oplysninger på de kommunale hjemmesider. Hvis der således er kommuner, hvor mennesker med en demenssygdom ifølge kommunens kvalitetstandard eller praksis kan få hjælp til individuel transport, hører vi gerne fra den pågældende kommune.